

Zitting 1980–1981

16 735 (R 1163)

Overeenkomst inzake technische belemmeringen in het handelsverkeer, met Bijlagen; Genève, 12 april 1979

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 14 april 1981. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven op uiterlijk 14 mei 1981.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 7 april 1981

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse en de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 12 april 1979 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische belemmeringen in het handelsverkeer met Bijlagen (Trb. 1980, 19 en 127)¹.

Een toelichtende nota bij deze Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 14 april 1981 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

1. Voorgeschiedenis

1.1. De Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen is één van de resultaten van de Multilaterale handelsbesprekingen. Deze van 1973 tot 1979 in GATT-verband gevoerde onderhandelingen, ook bekend als de Tokio-ronde, hadden niet, als vorige onderhandelingsronden, uitsluitend of grotendeels betrekking op tariefverlagingen. Naast de in deze ronde nagestreefde en bereikte tariefverlaging hadden deze onderhandelingen tevens ten doel een hechtere greep te krijgen op non-tarifaire handelsbelemmeringen, waarvan het belang toeneemt naarmate de beschermende werking der tarieven aan betekens inboet. De Tokio-ronde heeft aldus geleid tot een aantal internationale overeenkomsten waaronder de onderhavige inzake technische handelsbelemmeringen.

1.2. In de Nota inzake de uitkomsten van de Multilaterale handelsonderhandelingen, op 20 december 1979 door de eerste ondergetekende aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden (kamerstuk 15 993), is een overzicht gegeven van het totaal der onderhandelingsresultaten; daaruit kan men zich een beeld vormen van het kader waarin deze Overeenkomst is tot stand gekomen. Voor wat betreft de voorgeschiedenis zij hier volstaan met de vermelding dat reeds voor het begin van de onderhandelingsronde in het kader van het GATT, namelijk in de Commissie voor industriële produkten, de behoefte bleek om meer doorzichtigheid tot stand te brengen met betrekking tot door de GATT-landen in te voeren technische voorschriften en normen.

1.3. Dit onderwerp werd overgenomen in de Tokio-ronde en de hiervoor ingestelde onderhandelingsgroep had na langdurig overleg tegen het einde van 1979 een gedragscode gereed in de vorm van de onderhavige Overeenkomst. Deze is op 17 december door een aantal onderhandelingspartners, waaronder het Koninkrijk, te Genève ondertekend, en op 1 januari 1980 in werking getreden.

1.4. De ondertekening door het Koninkrijk is geschied onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring; daarbij is een verklaring inzake voorlopige toepassing afgelegd, die alleen voor Nederland geldt.

2. Doel en opzet van de Overeenkomst

2.1. De Overeenkomst heeft ten doel de voor produkten geldende technische specificaties, die van invloed kunnen zijn op het internationale handelsverkeer, doorzichtig te maken en te voorkomen dat dergelijke specificaties een onnodig handelsbelemmerend effect hebben. De Overeenkomst spreekt van «onnodige» belemmeringen in de internationale handel, aangezien aan het stellen van nationale eisen aan produkten altijd enig handelsbelemmerend effect kleeft; aan de nationale bevoegdheid tot het uitvaardigen van dergelijke eisen doet de Overeenkomst vanzelfsprekend geen afbreuk; de preambule erkent uitdrukkelijk dat geen land weerhouden kan worden van het nemen van maatregelen die noodzakelijk zijn voor het verzekeren van de exportkwaliteit, voor de bescherming van het leven en de gezondheid van mens, dier en plant, voor de bescherming van het leefmilieu of voor het tegengaan van bedrieglijke praktijken. Deze maatregelen mogen evenwel niet zo worden toegepast dat ze een willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie vormen.

2.2. Technische specificaties in de zin van deze Overeenkomst kunnen onder meer voorschriften omvatten met betrekking tot kwaliteit, functionele eigenschappen, veiligheid, afmetingen, testmethoden, waarmerking, verpakking en etikettering.

2.3. In de Overeenkomst wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten technische specificaties, namelijk

- technische voorschriften; dit zijn eisen waaraan produkten moeten voldoen en waarvan de naleving wettelijk verplicht is gesteld.
- normen; dit zijn aan produkten gestelde eisen, die door normalisatie-instituten zijn opgesteld en waarvan de naleving niet wettelijk verplicht is. In Nederland worden normen opgesteld door het Nederlands Normalisatie-instituut (NNI) en het Nederlands Electrotechnisch Comité (NEC).

2.4. Het spreekt vanzelf dat waar in de wetgeving wordt verwezen naar normen, op die normen de bepalingen van de Overeenkomst, die betrekking hebben op technische voorschriften, van toepassing zijn.

2.5. Behalve op technische specificaties heeft de Overeenkomst betrekking op de afgifte van conformiteitscertificaten, op keuringen en op certificatiesystemen. Een conformiteitscertificaat houdt een verklaring in dat een produkt voldoet aan in een technisch voorschrift of in een norm vastgelegde eisen. Onder een certificatiesysteem verstaat men in het algemeen, naast het afgeven van een certificaat, ook het opstellen van eisen waaraan produkten moeten voldoen alsmede het bepalen van de keuringen, die de produkten moeten ondergaan.

2.6. Certificatiesystemen kunnen zowel door de overheid als door niet-gouvernementele instellingen gehanteerd worden; in beide gevallen kunnen ze van invloed zijn op de internationale handel.

2.7. Met betrekking tot deze technische voorschriften, normen, conformiteitscertificaten, keuringen en certificatiesystemen zijn Partijen overeengekomen niet te discrimineren bij de voorbereiding, uitvoering en toepassing ervan. Voorts verplichten zij zich ertoe om, wanneer technische voorschriften en normen worden ingevoerd, zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande of in voorbereiding zijnde internationale normen. Wanneer echter geen internationale normen bestaan of daarvan wordt afgeweken, verplicht de Overeenkomst tot bekendmaking van het voornemen tot invoering van het voorschrift als dat in belangrijke mate van invloed kan zijn op het handelsverkeer van andere Partijen en wel in een zodanig stadium dat overleg over dat voornemen met andere Overeenkomstsluitende Partijen of belanghebbenden uit de landen van die Partijen desgevraagd mogelijk is. In dringende gevallen, waarin de veiligheid, de gezondheid, de bescherming van het leefmilieu of de nationale veiligheid in het geding zijn, kan het voorschrift zonder meer worden vastgesteld; wèl dient dan achteraf informatie plaats te vinden en gelegenheid tot overleg te worden geboden.

2.8. Verder dan non-discriminatoire toelating van buitenlandse produkten tot nationale keuringen, waartoe de Overeenkomst verplicht, zou de onderlinge erkenning van keuringen en het accepteren van testresultaten gaan. Met betrekking hiertoe is de Overeenkomst evenwel terughoudend geformuleerd, hetgeen begrijpelijk is, gezien enerzijds de daarbij betrokken belangen bij voorbeeld op het gebied van de veiligheid en de gezondheid, anderzijds de veelal zeer uiteenlopende omstandigheden in de zich naar verwacht wordt nog uitbreidende kring van Partijen bij de Overeenkomst.

2.9. Hoewel de verplichtingen van de Overeenkomst alleen de centrale overheden betreffen, dienen de Overeenkomstsluitende Partijen tevens zoveel als in hun vermogen ligt te verzekeren dat ook lagere overheden en particuliere instellingen, zoals normalisatie-instituten, deze verplichtingen in acht nemen.

2.10. Voorts schrijft de Overeenkomst het instellen of aanwijzen van informatiepunten voor, waaraan belanghebbenden uit de landen van andere Overeenkomstsluitende Partijen vragen kunnen richten over de door de Overeenkomst bestreken onderwerpen.

2.11. In de Overeenkomst wordt aan de positie van de ontwikkelingslanden bijzondere aandacht besteed, met name doordat Partijen de bereidheid uitspreken om op basis van wederzijdse overeenstemming de ontwikkelingslanden technische bijstand te verlenen, onder andere bij het organiseren van en deelnemen aan normalisatie- en certificatie-activiteiten.

2.12. De Overeenkomst voorziet tevens in een geschillenregeling waarbij het door de Overeenkomst ingestelde Comité voor technische handelsbelemmeringen een belangrijke rol speelt.

2.13. In overeenstemming met de in het GATT geldende regels en gebruiken laat de Overeenkomst veel over aan de discretie van de Partijen zelf. Zo wordt niet precies voorgeschreven in welke fase van voorbereiding een voorschrift dient te worden gepubliceerd en gemeld, noch zijn vaste termijnen voorgeschreven die in acht moeten worden genomen.

3. Partij worden van de EEG en haar lid-staten

3.1. In de inleiding van de hogergenoemde Nota inzake de uitkomsten van de Multilaterale handelsonderhandelingen is onder meer ingegaan op de discussie in het kader van de Raad van de Europese Gemeenschappen over de ondertekeningsbevoegdheid met betrekking tot de onderhandelingsresultaten die de lid-staten naast de Gemeenschap zouden hebben. Daar werd opgemerkt dat de Europese Commissie, gesteund door enkele lid-staten, waaronder Nederland, het standpunt heeft ingenomen dat het geheel van de onderhandelingsresultaten dient te worden beschouwd als behorend tot de gemeenschappelijke handelspolitiek en dat de Gemeenschap dus over de bevoegdheid beschikt om alle onderhandelingsresultaten met uitsluiting van haar lid-staten te kunnen ondertekenen. Andere EG-landen stelden daartegenover dat onderdelen van een groot aantal overeenkomsten vooralsnog niet tot de uitsluitende communautaire competentie konden worden gerekend; deze lid-staten wilden van de hun naar hun oordeel verbleven bevoegdheden gebruik maken om zelfstandig Parijs bij de Overeenkomst te worden; zij kondigden aan zulks in ieder geval voor een aantal overeenkomsten te zullen doen. In die situatie heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen op 20 november 1979 als compromis besloten dat slechts een drietal overeenkomsten, naast de Gemeenschap tevens door de lid-staten zou worden ondertekend, waaronder die inzake technische handelsbelemmeringen.

3.2. Met dit politieke compromis, op grond waarvan Nederland derhalve naast de Gemeenschap zelfstandig Partij is bij de onderhavige Overeenkomst, is Nederland slechts node akkoord gegaan omdat het niet-aanvaarden ervan onaanvaardbare consequenties gehad zou hebben. In de eerste plaats was ondertekening door alle lid-staten, naast de Gemeenschap, van een beperkt aantal overeenkomsten uit zowel praktisch, juridisch, als politiek oogpunt te verkiezen boven een situatie waarin sommige lid-staten ten opzichte van elkaar een ongelijk aantal overeenkomsten zouden hebben mede-ondertekend. Vervolgens was oplossing van dit competentievraagstuk noodzakelijk voor de aanvaarding door de Gemeenschap van het totaal van de onderhandelingsresultaten, en wel voor 1 januari 1980, aangezien in de Amerikaanse Trade Agreements Act van 1979 een bepaling is opgenomen, die aan de aanvaarding door de President van de Verenigde Staten van de onderhandelingsresultaten de voorwaarde verbond dat de belangrijkste onderhandelingspartners (waaronder de Gemeenschap en/of haar lid-staten) hetzelfde zouden doen vóór 1 januari 1980.

4. Uitvoering van de Overeenkomst

4.1. De rechtstreekse uitvoering van de Overeenkomst door Nederland kan slechts betrekking hebben op voorschriften die nog niet in de Europese

Gemeenschap zijn geharmoniseerd. Zodra namelijk binnen de Gemeenschap geharmoniseerde voorschriften in het geding zijn, is deze uitsluitend gevoegd tot en verantwoordelijk voor de uitvoering van de bepalingen van de Overeenkomst, ook van die welke betrekking hebben op toelating van produkten uit derde landen tot nationale keuringen en certificatiesystemen.

4.2. De Raad van de Europese Gemeenschappen heeft ter uitvoering van de Overeenkomst op 15 januari 1980 een beschikking, nr. 80/45/EEG, (Pb. E.G. L 14) vastgesteld. Bij deze beschikking is een Comité opgericht, waarin overleg tussen de lid-staten en de Europese Commissie over de uitvoering van de Overeenkomst kan plaatshebben.

4.3. Ook met betrekking tot nog niet in de Europese Gemeenschap geharmoniseerde voorschriften geldt reeds krachtens het EEG-verdrag, dat Nederland niet mag discrimineren ten nadele van produkten uit andere EEG-landen, noch in het intra-EEG-verkeer onnodige handelsbelemmeringen mag scheppen. Wij gaan er voorshands van uit dat in de bestaande Nederlandse wetgeving met betrekking tot technische voorschriften wordt voldaan aan de belangrijkste inhoudelijke voorschriften van de onderhavige Overeenkomst, te weten de verplichting tot non-discriminatie en tot het niet-creëren van onnodige handelsbelemmeringen bij het voorbereiden, vaststellen en toepassen van technische voorschriften (artikel 2, lid 1) en bij het instellen en hanteren van keuringen en certificatiesystemen (artikel 5, lid 1; artikel 7, leden 1 en 2).

4.4. Op de verplichting om bij het vaststellen van nationale technische voorschriften of normen zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande of in voorbereiding zijnde internationale normen (artikel 2, lid 2) is de praktijk van de Nederlandse wetgeving al ingesteld. Het is evenwel denkbaar dat weliswaar een internationale norm voorhanden is, maar dat deze in een concreet geval vanuit het oogpunt van het te beschermen belang ongeschikt of ontoereikend is. Met het oog op dergelijke situaties voorziet hetzelfde lid dat van bestaande internationale normen, mits desgevraagd gemotiveerd, kan worden afgeweken vanwege een niet limitatief opgesomd aantal redenen (veiligheid, volksgezondheid e.d.).

De ondergetekenden denken hierbij ook aan een beleidsgebied als de consumentenvoorlichting en -bescherming, waar ook dikwijls gebruik gemaakt wordt van technische voorschriften of normen; ook daar is het beleid er al op gericht waar mogelijk gebruik te maken van internationale normen. Mocht het noodzakelijk zijn bij nationale regelingen af te wijken van die normen omdat deze ongeschikt of ontoereikend blijken te zijn, dan geeft de Overeenkomst daartoe de mogelijkheid. In dergelijke gevallen dient van het voornemen tot de regeling melding aan het GATT-secretariaat te worden gedaan en dient bereidheid tot overleg over dat voornemen te bestaan (zie hieronder 4.5. en 4.6.). Indien dergelijk overleg plaatsvindt kan het wellicht internationale ontwikkelingen ter zake stimuleren.

4.5. De overige bepalingen van de Overeenkomst zijn voornamelijk voorschriften van procedurele of administratieve aard, waaraan door middel van interdepartementale afspraken gevolg kan worden gegeven. Zo bestaat een belangrijke verplichting van de Overeenkomst in de bekendmaking van het voornemen tot invoering van technische voorschriften, waarvoor nog geen internationale norm beschikbaar of in voorbereiding is, of welke in belangrijke mate van een internationale norm afwijken (artikel 2, lid 5); het ligt in de bedoeling die bekendmaking te doen in de Staatscourant. Het voornemen dient eveneens te worden gemeld aan het secretariaat van het GATT, hetgeen zal plaatsvinden via de gebruikelijke kanalen. Dezelfde beide verplichtingen gelden ten aanzien van de invoering van certificatiesystemen door de overheid (artikel 7, lid 3).

4.6. De beide hierboven in 4.5. genoemde verplichtingen strekken ertoe andere Overeenkomstsluitende Partijen (in het geval van technische voorschriften en overheidscertificatiesystemen) en belanghebbenden uit landen wier regering Partij bij de Overeenkomst is (in het geval van normen) de gelegenheid te bieden tot het maken van opmerkingen. Indien van die gelegenheid gebruik wordt gemaakt, dient de bereidheid te bestaan over deze opmerkingen overleg te plegen en met het resultaat van dit overleg rekening te houden. Daartoe dient een redelijke termijn te liggen tussen de melding en de bekendmaking van het voornemen tot regeling enerzijds en de inwerkingtreding ervan anderzijds. In het GATT-overleg is overeengekomen dat een termijn van zes weken als redelijk kan worden beschouwd.

Aangezien reeds een vergelijkbare afspraak bestaat tot melding aan de Commissie der Europese Gemeenschappen (Akkoord van de vertegenwoordigers van de lid-staten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 mei 1969 betreffende de status quo en de kennisgeving aan de Commissie; Pb. E.G. C 76), waarna met betrekking tot de inwerkingtreding een termijn van in ieder geval twee maanden in acht genomen moet worden, behoeft derhalve niet gevreesd te worden dat de Overeenkomst een extra vertragend effect heeft op de invoering van voorschriften.

Bovendien kunnen maatregelen waarvan het dringend karakter kan worden aangetoond, onmiddellijk van kracht worden (artikel 2, lid 6; artikel 7, lid 4). In die gevallen zullen de bekendmaking en de melding achteraf plaatshebben.

4.7. Bovengenoemde verplichtingen gelden de centrale overheid. Daarnaast bevat de Overeenkomst op diverse plaatsen (artikelen 3, 4, 6 en 8) de verplichting voor de centrale overheid zoveel als in haar vermogen ligt te verzekeren dat ook de lagere overheden en niet-gouvernementele instellingen zich aan de bepalingen van de Overeenkomst houden. Voor wat betreft de lagere overheden zij opgemerkt, dat een dergelijke zogenaamde «best endeavours clause» vooral van betekenis is voor federaal bestuurde landen, en niet zozeer voor Nederland waar de wetgeving van lagere overheden in de regel niet van invloed zal zijn op het internationale handelsverkeer. Aangezien het echter niet geheel uitgesloten is dat voorschriften van lagere overheden en met name gemeenten zich kunnen bewegen op het door de Overeenkomst bestreken gebied, zal een circulaire ter zake worden gezonden naar de provincies en de gemeenten.

4.8. De bijzondere positie die in het Nederlandse recht de produkt-, de hoofdbedrijf- en de bedrijfschappen innemen, heeft in de Overeenkomst haar weerslag niet gevonden; deze kent slechts centrale overheidsinstellingen, lagere lokale overheden en niet-gouvernementele instellingen. Niettemin brengt een zinvolle toepassing van de Overeenkomst mee dat de verplichtingen ervan ook betrekking hebben op de verordeningen van de schappen, die overigens om algemeen verbindende werking te verkrijgen in de meeste gevallen ministeriële goedkeuring nodig hebben.

Strikt genomen zou het voornemen tot het verlenen van ministeriële goedkeuring onder de termen van de Overeenkomst vallen, maar het is te prefereren om met betrekking tot ontwerp-schapsverordeningen die naar hun inhoud onder de voorschriften van de Overeenkomst inzake publicatie en melding zouden vallen in een eerder stadium aan die voorschriften te voldoen. Met het oog hierop is een bevredigende regeling met de desbetreffende produkt- en bedrijfschappen getroffen.

4.9. Niet-gouvernementele instellingen, die activiteiten ontplooiën op het door de Overeenkomst bestreken gebied zijn in Nederland, voor wat betreft het opstellen van normen, het Nederlands Normalisatie-instituut (NNI) en het Nederlands Electrotechnisch Comité (NEC). Binnen deze instellingen vindt geregeld overleg plaats (de overheid is vertegenwoordigd in het bestuur), dat tevens wordt gebruikt om naar beste vermogen te verzekeren, dat ook zij de bepalingen van de Overeenkomst die op hen van toepassing zijn, naleven.

4.10. De Overeenkomst schrijft ook met betrekking tot het keuren en certificeren van de produkten non-discriminatie voor (artikel 5, eerste lid) en tracht te bevorderen dat de Partijen waar zulks mogelijk is overgaan tot onderlinge erkenning van keuringen en conformiteitscertificaten (artikel 5, tweede lid). Voor wat Nederland betreft zal bij gebleken behoefte, met inachtneming van hetgeen hierboven onder punt 2.8. is opgemerkt, worden nagegaan in hoeverre het mogelijk is buitenlandse keuringen en conformiteitscertificaten in aanmerking te laten komen voor een dergelijke erkenning, die in de regel op basis van wederkerigheid zal worden verleend. Binnen de Europese Gemeenschap wordt parallel aan de harmonisatie van technische voorschriften, de onderlinge erkenning van keuringen en certificaten reeds mede geregeld. Voor zover dat gebeurt is de uitvoering van vorenbedoelde verplichting een Gemeenschapsaangelegenheid, waarbij het verbod van discriminatie niet met zich meebrengt dat keuringen van produkten en conformiteitscertificaten afkomstig uit derde landen op dezelfde voet door Nederland moeten worden erkend.

4.11. Een niet-gouvernementele instelling die werkzaam zal zijn op het gebied van certificatiesystemen (artikel 8) is in oprichting, te weten de particuliere Stichting Raad voor de Certificatie; deze zal onder meer de taak hebben op basis van vastgestelde criteria certificatiesystemen te erkennen. Bij het opstellen van deze criteria wordt rekening gehouden met de non-discriminatieverplichtingen, die de Overeenkomst met betrekking tot certificatiesystemen meebrengt.

4.12. De Overeenkomst verplicht tevens (artikel 10) tot het instellen of aanwijzen van informatiepunten, waaraan belanghebbenden uit andere deelnemende landen vragen kunnen richten over de onderwerpen waarop de Overeenkomst betrekking heeft.

A. Als overheidsinformatiepunt (artikel 10, eerste lid) in Nederland is aangewezen het Ministerie van Economische Zaken, waarvan het Directoraat-Generaal voor de Buitenlandse Economische Betrekkingen de coördinerende functie met betrekking tot het internationale handelsverkeer heeft en contacten onderhoudt zowel met de Europese Commissie op het gebied van de technische handelsbelemmeringen als met het GATT-secretariaat, dat ook als secretariaat van de onderhavige Overeenkomst optreedt. Tevens berust bij dit departement het secretariaat van de Interdepartementale Commissie voor Normalisatie, die voor het overheidsnormalisatiebeleid een coördinerende taak heeft. Als het overheidsinformatiepunt is aangewezen de eveneens onder het Ministerie van Economische Zaken ressorterende Dienst voor de Economische Voorlichting en Exportbevordering. Wanneer tot het informatiepunt vragen worden gericht over aangelegenheden die (mede) liggen op het beleidsterrein van een ander departement, zullen deze vragen worden doorgezonden naar dat departement en zal het informatiepunt verder waar nodig een bemiddelende functie vervullen.

B. Het Nederlands Normalisatie-instituut en het Nederlandse Electrotechnisch Comité fungeren als het informatiepunt voor normen (artikel 10, lid 2.1). Het NNI en het NEC nemen deel aan internationale en regionale normalisatie-activiteiten en werken nauw samen met buitenlandse normalisatie-instellingen.

C. Als informatiepunt voor certificatiesystemen wordt gedacht aan de Raad voor de Certificatie waarvan, zoals onder punt 4.11. is gesteld, de oprichting in voorbereiding is.

5. Overige bepalingen van de Overeenkomst

In het bovenstaande zijn de meeste artikelen van de Overeenkomst behandeld, alsmede de wijze waarop Nederland daaraan uitvoering geeft. Met betrekking tot de overige bepalingen kan nog het volgende worden opgemerkt.

Artikel 1 regelt het toepassingsgebied van de Overeenkomst: zowel industrie- als landbouwprodukten vallen eronder, doch niet voorschriften die betrekking hebben op dienstverlening of op processen of produktiemethoden, hoewel voorschriften en keuringssystemen die betrekking hebben op processen en produktiemethoden en waarvan het vermoeden bestaat dat ze zijn opgesteld om de verplichtingen die uit deze Overeenkomst voortvloeien te omzeilen, wel krachtens artikel 14, lid 25 onder de geschillenregeling kunnen worden gebracht. Definities van een aantal termen die in de Overeenkomst worden gebruikt, zijn opgenomen in de bijlage bij de Overeenkomst. Deze omschrijvingen zijn voor een belangrijk deel afgeleid van de definities, die door de Economische Commissie van Europa van de Verenigde Naties (ECE) zijn aanbevolen en in overleg met de International Organization for Standardization (ISO) en het International Electrotechnical Committee (IEC) zijn samengesteld. Door de ECE wordt nu bezien in hoeverre de definities van ECE/ISO in overeenstemming gebracht kunnen worden met de hier gebruikte definities.

Artikel 9 heeft ten doel het bevorderen van de totstandkoming en het gebruik maken van internationale en regionale certificatie-systemen, terwijl tevens voorschriften zijn opgenomen die ertoe strekken dat de deelnemende landen hun invloed uitoefenen in internationale en regionale certificatiesystemen om zich enerzijds te houden aan de voor certificatiesystemen toepasselijke bepalingen van de Overeenkomst en anderzijds te bevorderen dat dergelijke systemen open staan voor toetreding van leveranciers uit derde landen onder dezelfde voorwaarden als die uit deelnemende landen.

In *artikel 11* verklaren de deelnemende landen bereid te zijn op verzoek technische bijstand te verlenen aan andere deelnemers, in het bijzonder de ontwikkelingslanden en speciaal de minst ontwikkelde, op een groot aantal terreinen, die de onderhavige Overeenkomst bestrijkt.

Artikel 12 regelt de bijzondere en gedifferentieerde behandeling van ontwikkelingslanden. In dit artikel wordt gesteld, dat met het oog op de bijzondere behoeften van deze landen op het gebied van ontwikkeling, financiën en handel een gedifferentieerde en gunstiger behandeling van de ontwikkelingslanden door de ontwikkelde landen gewenst is. Zo wordt o.a. erkend dat de ontwikkelingslanden, vanwege hun bijzondere technologische en sociaal-economische omstandigheden geen gebruik behoeven te maken van internationale normen en keuringsmethoden, wanneer deze niet passen bij hun ontwikkelings-, financiële en handelsbehoeften. Ook kan het nodig zijn internationale normen op te stellen speciaal met het oog op de behoeften van de ontwikkelingslanden. Het Comité voor technische handelsbelemmeringen kan op verzoek uitzonderingen toestaan aan ontwikkelingslanden voor wat betreft de verplichtingen volgens deze Overeenkomst. Voorts zal dit Comité regelmatig de situatie met betrekking tot de bijzondere behandeling van ontwikkelingslanden in ogenschouw nemen.

Met *artikel 13* wordt het Comité voor Technische Handelsbelemmeringen ingesteld. In dit Comité, dat minstens eenmaal per jaar bijeenkomt, kunnen alle aangelegenheden met betrekking tot de werking van de onderhavige Overeenkomst worden besproken. Het Comité kan werkgroepen, deskundigengroepen en panels instellen.

Artikel 14 bevat een uitgewerkte procedure voor de wijze waarop in geval van een geschil tussen Partijen dient te worden gehandeld. Hierbij is ook voorzien in de mogelijkheid van instelling van deskundigengroepen en panels ter bevordering van het bereiken van een oplossing voor een geschil. Procedurele regels met het oog op de verwezenlijking van de regeling met betrekking tot deze groepen en panels zijn vervat in de bijlagen 2 en 3 bij de Overeenkomst.

Over de in *artikel 15* vervatte wijzigingsregel valt het volgende op te merken. Krachtens het bepaalde in artikel 15, tiende lid, treden wijzigingen van de Overeenkomst voor iedere Partij pas in werking na aanvaarding door die Partij. Een dergelijke aanvaarding is gelijk te stellen aan bekrachtiging. Derhalve zullen wijzigingen van de Overeenkomst ingevolge artikel 60, tweede

lid, van de Grondwet, de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeven, alvorens te kunnen worden aanvaard.

De bijlagen vormen blijkens artikel 15, dertiende lid, een integrerend bestanddeel van de Overeenkomst; de wijzigingsregeling van de Overeenkomst is dus ook van toepassing op de bijlagen.

Het hierboven omtrent de goedkeuring van de Staten-Generaal gestelde geldt evenzeer voor wijzigingen van bijlage 1, die de definities bevat van een aantal in de Overeenkomst gebruikte termen.

Zoals in de toelichting op artikel 14 al aan de orde is gekomen, bevatten de bijlagen 2 en 3 procedurele regels die gelden wanneer uitvoering wordt gegeven aan de mogelijkheid tot instelling van deskundigengroepen en panels bij de geschillenbeslechting. Deze bijlagen vallen derhalve aan te merken als dienende ter uitvoering van de Overeenkomst en op grond daarvan zullen wijzigingen van die bijlagen ingevolge artikel 62, eerste lid, onder b, van de Grondwet niet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeven, alvorens te kunnen worden aanvaard.

6. Medegelding voor de Nederlandse Antillen

De Regering van de Nederlandse Antillen acht medegelding van de Overeenkomst voor haar land wenselijk.

Op 18 september 1980 is een verklaring van voorlopige toepassing voor de Nederlandse Antillen afgelegd. Er is geen Nederlands-Antilliaanse wetgeving waarvan aanpassing in verband met de Overeenkomst wenselijk is.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
K. H. Beyen

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

De Minister van Sociale Zaken,
W. Albeda

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
L. Ginjaar

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
P. A. C. Beelaerts van Blokland